

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik

Ämnesområde

Energi

Statistikområde

Tillförsel och användning av energi

Produktkod

EN0107

Referenstid

2019 månad

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens energimyndighet
Kontaktinformation	Viktoria Olofsson
E-post	fornamn.efternamn@energimyndigheten.se
Telefon	016-544 21 78

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	6
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under insamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata	6
2.6.3	Granskning av makrodata	7
2.6.4	Granskning av redovisning	7
2.7	Skattningsförfarande	7
2.7.1	Principer och antaganden	7
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	7
2.7.4	Röjandekontroll	7
3	Genomförande	8
3.1	Kvantitativ information.....	8
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	8

1 Statistikens sammanhang

Undersökningen *Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik* genomförs månadsvis. Statistikens syfte är att belysa tillförsel och leveranser av råolja, petroleumprodukter och i viss omfattning kol och koks samt etanol, FAME och HVO för fordonsdrift.

Statistiken används som underlag för månatlig och kvartalsvis uppföljning av tillförsel och användning av bränslen för bl.a. prognoser över energiförsörjning, beredskapsplanering, marknadsanalyser samt för överväganden beträffande energipolitikens mål och inriktning. Den utgör också underlag för rapportering av månatlig och årlig oljestatistik och av kolstatistik (preliminär och slutlig) till OECD/IEA, Eurostat och FN/ECE.

Huvudanvändare av statistiken är Statens energimyndighet (Energimyndigheten), Regeringskansliet, SCB, oljebolag, branschorganisationer, företag, Eurostat samt OECD/IEA och FN/ECE.

Statistiken används även som underlag för annan statistik såsom *Oljeleveranser – kommunvis redovisning*, *Kvartalsvisa energibalanser* och *Årliga energibalanser* och utgör underlag för beräkningar i klimatrapporteringen.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna avser månatliga lagernivåer, produktion, återvunna mängder, import/export, egen förbrukning, blandning, bearbetning, omklassificering och leveranser av olika bränslen av olika oljebolag m.fl. på den svenska marknaden.

Statistikens målpopulation utgörs av företag som är oljebolag eller andra lagringsskyldiga säljare av petroleumprodukter och biodrivmedel som importerar, exporterar, producerar eller levererar mer än 500 ton per år av de undersökta bränslena/varukategorierna.

I undersökningen ingår ett stort antal målvariabler som avser att beskriva tillförsel och leveranser.

2.2 Ramförfarande

Rampopulationen består av de objekt som ramen leder fram till.

Undersökningens ram består av företag vars verksamhet i huvudsak handlar om tillförsel, förädling eller leveranser till slutkonsument av olika slags oljeprodukter, förnybara bränslen och fossila bränslen såsom naturgas. Företag som är lagringsskyldiga, enligt lagen om beredskapslagring av olja och kol, samt andra större importörer och/eller säljare av någon av de i undersökningen ingående bränsleslagen, ska ingå i ramen. En viss fördröjning förekommer av nya

aktörer, främst importörers inträde på olje- och kolmarknaden. Därmed finns det en liten risk för undertäckning. Ingen känd övertäckning förekommer.

Information för att framställa ramen tas från föregående års version av undersökningen *Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik*, uppgifter från Tullverket, SCB:s utrikeshandel med varor, lista över beredskapslagringsskyldiga bolag samt uppgifter från Kemikalieinspektionen. Uppgiftslämnarna är också en informationskälla, genom upplysningar om andra företag.

Storlekströsklar används för att avgränsa mål- och rampopulation i denna undersökning. Det innebär att det endast ingår företag som antingen sammantaget importerar mer än 500 ton per år, exporterar mer än 500 ton per år, producerar mer än 500 ton per år eller levererar mer än 500 ton per år av de i undersökningen undersökta bränslena/varukategorierna.

Undersökningens målobjekt och observationsobjekt sammanfaller och består av de företag som beskrivs ovan. Observationsobjekt och uppgiftskällor/uppgiftslämnare sammanfaller och utgörs av företagen själva. Kontaktvägen till uppgiftskällorna är via postala brev.

En strategi som används för att kunna parera snabba förändringar av petroleummarknaden är att företag som ingår i ramen ska rapportera volymer som finns i deras ägda eller hyrda cisterner även om de inte äger volymerna. Exempelvis kan företag hyra in sig i andra företags cisterner: om företag A som är med i denna undersökning hyr ut lagerutrymme till företag B som inte är med i undersökningen, ska företag A efter bästa förmåga rapportera in volymerna i sagda cistern tills företag B ingår i ramen.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Inget urval förekommer utan undersökningen är en totalundersökning med tröskelvärden.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Ingen uteslutning från insamling förekommer inom målpopulationen.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Uppgiftskällor – rutiner för att etablera kontakt

Postala missiv (följebrev) med inloggningsuppgifter skickas ut till de företag som ingår i undersökningen. Om det inte finns en namngiven kontaktperson på företaget så skickas brevet till ekonomiansvarig.

Uppgiftsinsamlingsmetoder

Uppgifterna samlas in via ett elektroniskt frågeformulär i SCB:s standardverktyg SIV. Ingående lagervärde (det värde som företaget lämnade som utgående lager föregående månad) är förtryckt på frågeformuläret. Ett fåtal uppgiftslämnare skickar in sina uppgifter via textfiler som förtrycks i SIV. Data samlas enbart in via frågeformulär. I anslutning till frågeformuläret finns en handledning.

Inläsning av inkomna uppgifter

Uppgifter som företagen lämnat i SIV läses in i granskningsapplikationen Edit direkt vid insändningen. Inkommandedatum fylls i automatiskt med dagens datum. Om ett företag inte kan rapportera i tid, kan det få uppskov.

Utsändning av påminnelser

En påminnelse skickas till uppgiftslämnarna via e-post när sista insändningsdag har passerats. Normalt skickas även en påminnelse 10 dagar efter sista insändningsdag, vilket brukar vara runt den 30:e i månaden efter referensmånadens slut.

Uppgiftsinsamling, avbrytningsregler inklusive åtgärder vid övertäckning

Om ett företag inte har några värden att rapportera befrias företaget från rapportering. Detta kan inträffa vid exempelvis konkurs.

2.4.2 Mätning

Uppgifterna samlas in via ett elektroniskt frågeformulär som innehåller vissa förtryckta värden. Frågeformuläret nås via internet med hjälp av inloggningsuppgifter som skickas till de utvalda företagen. Företagen ska fylla i flödesvärden för efterfrågad månad. Mätsvårigheter kan uppstå för varulån och mätning av innehållet i cisterner. Det finns ett antal logiska sambandskontroller direkt i blanketten som uppmärksammar uppgiftslämnaren på misstänkta felaktigheter.

Frågeformuläret finns i fyra versioner: Raffinaderi, Övrig, Engelsk övrig, och Petrokemisk. Övrig och Engelsk övrig är identiska förutom språket. Det petrokemiska frågeformuläret bygger på Övrig-formuläret, men har specialdelar som handlar om petrokemi. Raffinaderiformuläret bygger på Övrig-formuläret, men har flera delar tillagda som handlar om raffinaderier.

Formuläret inleds med att företagen får redovisa vilka sorters bränslen de har haft i sina lager alternativt om de gjort någon form av transaktion, avseende såväl bearbetning som försäljning/inköp. Därefter får företaget specificera sin produktion, bearbetning och blandning m.m. Sedan följer avsnitt där balansen per bränsle kontrolleras, och i detta avsnitt får användning (försäljning, import, export

m.m.) specificeras på aggregerad nivå. Slutligen specificeras slutanvändning, dvs. leveranser i de sista delarna av blanketten, t.ex. till bensinmackar eller export.

Instruktioner till uppgiftslämnaren om hur formulären fylls i finns tillgängliga direkt i formulären. SCB:s personal finns tillgänglig för frågor via e-post och telefon. Frågeställningar från uppgiftslämnaren kring formulärens utformning sparas och utvärderas årligen.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Bortfallsuppföljningen baseras på företagens genomsnittliga påverkan procentuellt på totaler tidigare månader. Påminnelser används för att hålla ned bortfallets omfattning. Vid behov kan extra telefonpåminnelser användas.

2.5 Bearbetningar

Ett antal kategorier är sammanslagningar av olika bränslen för att förenkla publicering och tillgänglighet av informationen.

För att publicera rättvisande uppgifter om sjöfart så används även registerdata för inrikes sjöfart.

Partiellt bortfall hanteras genom expertimputering utifrån tillgängliga datakällor. Objektbortfallet imputeras dock inte.

2.6 Granskning

I dagsläget används inga registerdata vid granskningen.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Det finns ett antal logiska kontroller direkt i de elektroniska frågeformulären. Vissa av kontrollerna måste vara åtgärdade innan företagen kan lämna in frågeformulären, exempelvis summeringskontroller. Andra är rimlighetskontroller som kräver en kommentar om varför uppgifterna stämmer.

2.6.2 Granskning av mikrodata

I granskningen av mikrodata görs utöver logiska kontroller även rimlighetskontroller av inkomna data. Vid fel eller oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren via telefon eller e-post.

Granskningen av mikrodata görs vanligen utifrån signaler om misstänkt avvikande värden i makrogranskningen. I makrogranskningen kan avvikelser ses antingen på mikro- eller makronivå genom villkorsstyrd formatering via verktyget Power BI. Prioritet för mikrogranskningen är de bränslen och flöden som potentiellt innehåller avvikelser på makronivå.

Det förekommer inte selektiv granskning eller samgranskning.

2.6.3 Granskning av makrodata

Inför publicering används en checklista för outputgranskning för att säkerställa att alla relevanta granskningsaktiviteter har genomförts. Utredningar görs av stora förändringar under perioden samt skillnader mellan det utgående lagret för föregående period och det ingående lagret för referensperioden. Om tillfredsställande kommentarer saknas från de företag som bidragit till skillnaderna skickas en fråga till mikrogranskaren som får återkontakta företaget.

2.6.4 Granskning av redovisning

Statistik som ska publiceras jämförs med beräknade makrodata för att upptäcka diskrepanser.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Principen för skattning är främst en enkel summering av inkomna och därefter granskade variabelvärden.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Samtliga bränsleslag i undersökningen summeras till totaler och redovisas per förbrukarkategori.

Låt den sökta totalen för *bränsleleverans* vara t för en viss redovisningsgrupp. Då är skattningen av t lika med

$$\hat{t} = \sum_i^n y_i + \sum_k^m y_k,$$

där n är antalet insamlade objekt, m är antalet imputerade objekt och y är leveransvolymen.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Ingen skattning av tillförlitligheten genomförs. För *Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik* är den största osäkerhetskällan mätfel, vilken kan få stor genomslagskraft på grund av att varje enskilt observationsobjekt, se 2.2 *Ramförfarande*, är mycket betydelsefullt.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjandekontroll görs i denna undersökning med hjälp av standardprogrammet τ -ARGUS, vilket är ett IT-verktyg för röjandekontroll av tabeller som utvecklats inom olika europeiska projekt. För riskbedömning av tabellerna tillämpas $p\%$ -regeln. Det innebär att man anger en tillåten gräns för hur nära det går att räkna ut ett objekts riktiga värde. En cell identifieras som en riskcell om det går att hitta en övre eller undre gräns för värdet på något objekt i cellen som är närmare än p procent av objektets sanna värde. En cell betraktas alltså

som en riskcell om det går att uppskatta bidraget från något objekt i cellen närmare än den valda procenten av dess sanna värde, och cellen måste då skyddas genom exempelvis undertryckning.

Den åtgärd som vidtagits för att försöka minimera informationsförlusten vid röjandekontroll är att begära medgivande (samtycke till att efterge sekretess) från ingående företag. Medgivandet gäller tillåtelse att publicera företagets uppgifter även om cellen markeras som en riskcell. Tack vare att många företag härigenom har accepterat att deras uppgifter får publiceras kan betydligt fler värden publiceras än vad som annars vore möjligt.

Vid sekundärundertryckning väljs vilken cell som ska undertryckas enligt en hierarki. Den hierarkin har skapats genom en bedömning av vilken information som är viktigast för användarna.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Ramen i denna undersökning bestod av ca 70 företag. Undersökningen är en totalundersökning. Objektbortfallet består av 2 företag (3 procent), vilka är av marginell betydelse.

Undersökningens namn	Frekvens	Urval/totalundersökning	Populationsstorlek	Svarsfrekvens
<i>Månatlig brän- sle-, gas- och lagerstatistik (EN0107)</i>	Månatlig	Totalundersökning av oljebolag och andra lagringsskyldiga försäljare av petroleumprodukter och biodrivmedel	Ca 70 företag	97 %

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Avvikelser har uppstått under året. Den första avvikelserna är att utleveranser på svensk marknad innefattade bolag som inte räknas som slutkonsumenter. Definitioner har förtydligats till nästkommande år om att bränslen för företag som inte är med i ramen men inte räknas som slutkonsumenter ska redovisas som mottagna och levererade kvantiteter från/ till företag i stället. Revideringar gjordes i november 2019 för att korrigera bland annat ovanstående. För revideringarna användes information från branschorganisationen SPBI:s undersökning *Svensk petroleummarknad*.